

בעל העקידה

מתורתו של רבינו רבי יצחק עדאמה זיע"א

מחבר ספר "עקידת יצחק"

גיליון כ"ה - פרשת צו תשפ"ו

מהדורת איל

ענין החלק השני שבקרבנות לפרנס את הכהנים

הוא' (א), וכאן כתבה התורה את החלק שמקבלים הכהנים בעולה, לפי ששלשת הקרבנות הללו, חטאת אשם ועולה שוים הם שהם קדשי קדשים, ונשחטים באותו מקום בעזרה, ושרק הכהנים מקבלים חלק מקרבנות אלו.

לאחר מכן מפרשת התורה את 'תורת השלמים', כשתחילה מדברת על לחמי התורה, שנותנים מהם לכהנים, ואחר כך פירשה את החלק שהבעלים אוכלים מהם, והזהירה התורה שלא יאכלו חלב ודם מהקדשים, שלא יסברו שכיון שניתן להם חלק מקרבנות, גם החלב והדם מותר להם, ואחר כך פירשה את החלק שמקבלים הכהנים שהם החזה והשוק.

ענין זה נאמר בפירוש לאחר פסוקים אלו 'זאת משחת אהרן ומשחת בניו מאשי ה' ביום הקריב אתם לכהן לה'. אשר צנה ה' לתת להם ביום משחו אתם מאת בני ישראל חקת עולם לדרתם' (לה-לו), ללמד שכל ענין פרשה זו היה לפרש את החלק בקרבנות שצויה ה' לתת לעבדיו הכהנים.

וסיימה התורה, 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים. אשר צנה ה' את משה בנהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם לה' במדבר סיני' (לו-לז)

ללמד, שהענין העיקרי בהקרבנות הקרבנות הוא 'להקריב את קרבניהם לה', שתהא ההקרבה לשם עבודת ה', וכפי שנתבאר, אלא שמלבד ענין עיקרי זה, צויה ה' הוראה נוספת בקרבנות, לתת חלק מכל קרבן לכהנים, אכן מדגישה התורה שציווי זה היה 'ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבניהם', ללמד שבלא שיתקיים החלק השני שבקרבנות, לא יוכל להתקיים החלק הראשון, לפי שזוהי פרנסת הכהנים, ועל ידי זה שהם מקבלים את החלק מהקרבנות, יכולים הם להתמסר להקריב את הקרבנות של כלל ישראל לשם ה'.

עקידת יצחק סוף שער נז

והוא שה' צויה לתת מכל קרבן חלק למשרתי הכהנים העובדים את העבודה בבית המקדש, אמנם חלק זה אינו עיקרי אלא הוא משני בחשיבותו בענין הקרבנות, אבל גם הוא כלול בעיקר ענין הקרבנות, שבכך דאג ה' לפרנסת עבדיו הכהנים, ועל ענין זה באה פרשת צו.

זהו ענין הלשון 'תורת' המוזכר פעמים רבות בפרשה זו, שהכוונה לחוק זה שצויה ה' לתת מכל קרבן חלק לעבדיו הכהנים, ופתחה התורה ואמרה 'זאת תורת העולה' וגו', ללמד שגם בקרבן העולה, אף שמקריבים את כל בשרה כליל לה', ואף יש לכהנים עבודה נוספת בכך שהם צריכים לדשן את המזבח לצורך העולה, גם בקרבן זה יקבלו הכהנים חלק, וחלק זה יתפרש להלן (נ) שהוא העור, שנאמר 'עור העלה אשר הקריב לפנה לו יקרה'.

אלא שקודם שפירשה התורה מהי 'תורת העולה', איזה חלק מקבלים הכהנים מהעולה, החלה לפרש את החלקים שמקבלים הכהנים משאר הקרבנות, לפי שבשאר הקרבנות הם מקבלים חלק מעיקר בשר הקרבן והמנחות, ורק לאחר מכן חזרה התורה ופירשה את החלק שמקבלים הכהנים מהעולה.

לזה אמרה 'זאת תורת המנחה' וגו' כדי לפרש שהחלק שמקבלים הכהנים הוא, 'והנותרת מנחה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה' (ט), וכן 'כל זכר בבני אהרן יאכלנה חק עולם לדרתים מאשי ה' (א), ולאחר מכן פירשה התורה שמנחת הכהן עצמו לא תאכל, אלא כליל תהיה.

ואמרה 'זאת תורת החטאת', כדי לפרש את דיני אכילת החטאת על ידי הכהנים, 'הפנהו המחטא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד' (ט), וכן 'כל זכר בפניהם יאכל אתה קדש קדשים הוא' (כ), ו'זאת תורת האשם', 'כל זכר בפניהם יאכלנה במקום קדש יאכל קדש קדשים

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו (ויקרא ב. ו.)

פרשת צו, היא הפרשה השניה בחומש תורת כהנים העוסקת בעניני הקרבנות, ויש להעיר כמה הערות בפרשה זו:

א. תחילה יש להבין במה התייחדה פרשה זו מהפרשה הקודמת פרשת ויקרא.

ב. עוד יש להבין, שהפרשה פותחת בפסוק 'זאת תורת העולה', ולכאורה לא התחדש בפרשה זו איזה דין או מצוה בהקרבנות העולה, אלא נאמר בה רק דין המזבח ודישוננו, ועיקר פרשה העולה כבר נאמרה בפרשת ויקרא, ואם כן מה היתה כוונת התורה בהקדמה זו 'זאת תורת העולה'.

ג. עוד יש להעיר על שינוי לשון שיש בין פרשת צו לפרשת ויקרא, שבפרשת ויקרא הוזכרו כל מיני הקרבנות ולא נאמר בהם לשון 'תורת', ואילו בפרשת צו נאמר על כל מין של קרבן 'זאת תורת', 'זאת תורת העולה', 'וזאת תורת המנחה' (א), 'זאת תורת החטאת' (ב), 'וזאת תורת האשם' (ג) (א) 'וזאת תורת זבח השלמים' (שם א).

ד. עוד יש להבין, מדוע חזרה התורה לאחר כל הקרבנות וכתבה שוב 'זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלוואים ולזבח השלמים' (שם ב), והלא כבר נאמר על כולם בפירוש בהקדמת הפרשיות הלשון 'זאת תורת'.

ביאור הענין הוא, שענין הקרבנות כולל שני חלקים, החלק הראשון הוא הענין העיקרי, שעל ידי ההקרבה מרגיש האדם ומדגיש, שכל הנברא בעולם הוא לכבוד ה' ולצורך עבודתו, וכל הענינים הגשמיים יש לכוונם לתועלת הרוחנית ולעבודת ה', וכשהאדם מקריב בכוונה זו, עולה הקרבן לרצון לפני ה', וה' מתרצה ומתפייס לאדם המקריב, ומשרה עליו את שכנתו, ועל חלק זה נאמרה פרשת ויקרא.

יש חלק נוסף בקרבנות,